

KUNST

AMST. KUNSTKRING

„VOOR ALLEN“

Piano-recital Serge **Rachmaninoff**.

Rachmaninoff is een neo-romanticus. Wanneer we dit niet door zijn eigen muziek zouden weten hebben, zoo zouden we het hebben geconstateerd, nog vóór we hem een noot hadden hooren spelen, uit zijn programma. Het was typeerend hoe dikwijls daarop de naam Liszt voorkwam. Allereerst de orgelfantasia en fuga in g kl. t. van Bach, in de bewerking van Liszt. Ten tweede de Sonatto del Petrarca van Liszt zelf. Ten derde een Wagner-stuk, en een etude van Paganini, beide in de bewerking van Liszt. En daartusschenin een sociale van Beethoven, vier stukken van Chopin en drie études tableaux van **Rachmaninoff** zelf. Uit zulk een programma proeft men reeds bij voorbaat welk karakter het spel van den kunstenaar, die zich tot reproduceeren zet, zal dragen.

Dat **Rachmaninoff** een groot herscheppend artiest is, behoeft hier niet meer neergeschreven te worden; als pianist heeft hij ganach de wereld roodgeried en overal brengt hij zijn hoeders onder den ban van zijn spel. Allereerst is hij in zijn voordracht op den klank ingesteld, op de poëzie der tonen; zijn eerste aandacht gaat altijd uit naar de vraag hoe het klinkt, hoe een toon het doet en hoe hij de werking van dien toon nog intenser kan doen zijn. Muziek, door hem gespeeld, wordt altijd in de stille geboren; en dan hoort men het wonder gebeuren, dat een toon plotseling begint te lichten of te vonken zoo, dat men de heerlijkheid ervan direct aan eigen hart ervaart.

Indien een arrangement hem helpen kan om die toon nóg subliemer te maken, zal hij die bewerking aangrijpen; dat hij daarmede echter het oorspronkelijk karakter van het werk aantast en de werking van de toon verkleest boven die van het geheel, is voor hem geen reden zulke te laten, want de klank, nietwaar, is bij hem nummer één. In dit opzicht hoort men soms rare dingen op onze concertpodia, zelfs door groote meesters. Ook **Rachmaninoff** slaagt er niet in zich geheel te ontworstelen aan de gevaren, welke aan het ster-systeem verbonden zijn. Toch is hij geen virtuosoos in den gewonen zin des woords, een virtuosoos met trucks. Want als hij zich op het klankbeeld instelt, vergeet hij de innerlijke structuur niet. De accoorden scharen zich in één geld en zijn maat na maat evenzoovele bewijzen van zijn groot indringingsvermogen in de muziek; hij moge er een romantische kleur aan geven, hij blijft van een zeer bijzondere klasse en van een geheel andere geaardheid dan bijv. Pombauer en anderen uit de oudere school, wier toon meer overkluft dan overtuigt. **Rachmaninoff** blijft altijd een pianist met een fijnen, teeren toon, die den klank als 't ware streelt.

Na hetgeen onze Haagsche muziekmedewerker over **Rachmaninoff's** recital in de residentie schreef — in Amsterdam voerde hij hetzelfde programma uit — kunnen we met deze regels volstaan. Memooreen we slechts, dat de pianist over een techniek beschikt, welke het mogelijk maakt kamermuziek in een groote zaal uit te voeren zoo, dat de omgeving niet hindert, dat zelfs iedere noot volkomen tot haar recht komt. En dat een stampvolle zaal de wonderlijke werking van het spel van dezen cosmopolitischen Rus ondergaan heeft zooals men het spel van groote kunstenaars pleegt te ondergaan.

H. B.

ART

AMSTERDAM ART CIRCLE

"FOR ALL",

Piano-recital Serge Rachmaninoff.

Rachmaninoff is a neo-romanticist. Had we not known this from his own music, we would have noticed it, even before we had heard him play a single note, from his program. It was characteristic how often the name Liszt appeared on it. First of all, the Organ Fantasy and Fugue in G minor by Bach, in the arrangement by Liszt. Second, the Sonetto del Petrarca by Liszt himself. Third, a Wagner piece, and an etude by Paganini, both in the arrangement by Liszt. And in between, a sonata by Beethoven, four pieces by Chopin, and three études tableaux by Rachmaninoff. From such a program, one already senses in foreshadow the character that the playing of the art, which aims to reproduce itself, will bear. That Rachmaninoff is a great creative artist need not be written down here anymore; as a pianist he has travelled the world extensively, and everywhere he brings listeners under the spell of his playing. First and foremost, in his performance, he is attuned to the sound, to the poetry of the tones; his primary focus is always on the question of how it sounds, how a tone performs, and how he can make the effect of that tone even more intense. Music played by him is always born in silence; and then one hears the miracle happen, that a tone suddenly begins to light up or spark so that one experiences its glory directly in one's own heart. If an arrangement can help him make that tone even more sublime, he will seize upon that adaptation; however, the fact that he thereby compromises the original character of the work and prioritizes the effect of the tone over that of the whole is no reason for him to refrain from doing so, for sound, surely, is number one for him. In this respect, one sometimes hears rare things on our concert stages, even by great musicians. Rachmaninoff, too, fails to entirely extricate himself from the dangers associated with the star system. Yet he is not a virtuoso in the ordinary sense of the word, but a virtuoso with tricks. For when he focuses on the soundscape, he does not completely forget the inner structure. The chords line up in unison, and measure after measure are proofs of his great penetrating power in the music: he may lend it a romantic colour, but he remains of a very special class and of an entirely different temperament than, for example, Pembauer and others of the older school, whose tone overpowers rather than convinces. Rachmaninoff always remains a master with a fine, delicate tone that caresses the sound, as it were.

After what our Hague music correspondent wrote about Rachmaninoff's recital in the residence, he performed the same program in Amsterdam, we can suffice with these lines. We merely note that the pianist possesses a technique which makes it possible to perform chamber music in a large hall without the surroundings interfering, and that even every note comes fully into its own. And that a packed hall experienced the wondrous effect of the playing of this political Russian, as one is accustomed to marvelling at the performance of great artists.

[Translation: Google]